

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “หมอนวดแผนโบราณ : การเข้าสู่อาชีพและการปรับตัว” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์กระบวนการและเงื่อนไขสำคัญๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่อาชีพหมอนวด และการค้าประเวณีหรือโลกของ “ผู้เป่ียงเบน” ตลอดจนกระบวนการขัดเกลาเข้าสู่วัฒนธรรมย่อยของผู้เป่ียงเบนและกระบวนการปรับตัวเพื่อให้สามารถดำรงอยู่ใน “โลก” ดังกล่าวได้

สำหรับระเบียบวิธีในการศึกษานั้นใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างหมอนวดแผนโบราณจำนวน 15 คน ในสถานบริการนวดแผนโบราณแห่งหนึ่ง ในกรุงเทพมหานคร การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เจาะลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลจากจุดยืนของหมอนวดแผนโบราณเอง

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นใช้ทฤษฎีปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์ เป็นกรอบแนวความคิดพื้นฐานในการวิเคราะห์พฤติกรรมของหมอนวดแผนโบราณ โดยมุ่งความสนใจไปที่พัฒนาการของการเปลี่ยนแปลงจากพฤติกรรมของผู้หญิงที่สังคมยอมรับ ไปสู่พฤติกรรมของผู้เป่ียงเบน

ผลของการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นถึงกระบวนการและเงื่อนไขที่สำคัญ ดังนี้

ช่วงการตัดสินใจเข้าสู่อาชีพหมอนวด ซึ่งพบว่าในช่วงนี้มีเงื่อนไขสำคัญในการดึงดูดให้ผู้หญิงตัดสินใจเข้าสู่อาชีพ คือ เรื่องของเศรษฐกิจ และการมีโอกาสดำเนินปฏิสังสรรค์กับบุคคลในอาชีพบริการที่เป็นผู้เชื่อมโยงให้ผู้หญิงได้รู้จักกับ “โลกของหมอนวด” รวมถึงลักษณะของ “บทบาทเชิงอาชีพ” ที่ได้รับการยอมรับจากสังคม เงื่อนไขที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การควบคุมทางสังคม ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัจจัยเหนี่ยวรั้ง แต่ไม่มีอิทธิพลเพียงพอในการยับยั้งให้บุคคลเข้าสู่อาชีพหมอนวด

ช่วงเข้าสู่อาชีพหมอนวด เป็นช่วงที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีการดำรงชีวิตของผู้หญิง ซึ่งเป็นผลมาจากการปฏิสังสรรค์กับบุคคลในอาชีพนี้ ตลอดจนถึงกลไกการขัดเกลาเชิงอาชีพทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ทำให้ผู้หญิงได้เรียนรู้และซึมซับเอาค่านิยม บรรทัดฐาน ความคิด ความเชื่อ และวิถีปฏิบัติของกลุ่มเข้ามาสู่ตนเอง ซึ่งในท้ายที่สุดก็จะนำไปสู่การเป็นหมอนวดอาชีพนั่นเอง

ช่วงเข้าสู่การค้าประเวณี มีเงื่อนไขพื้นฐานมาจากการได้รับผลตอบแทนที่สูง, การมีสิทธิ์ที่จะเลือกแขกที่จะขายบริการทางเพศได้ การเคยผ่านประสบการณ์ทางเพศมาแล้ว ใน การเคลื่อนจากบทบาทเชิงอาชีพที่ให้บริการนวด ไปสู่บทบาทของการขายบริการทางเพศ หมอ นวดจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้กลยุทธ์ที่จำเป็นในการดำรงอยู่ในโลกที่เบี่ยงเบน การเรียนรู้วิธีการให้ เหตุผลเข้าข้างตนเอง เพื่อที่จะลดความกดดันที่เกิดมาจากการประทับรอยมลทินจากสังคม ซึ่งจะ นำไปสู่การมีเอกลักษณ์ของผู้เบี่ยงเบนที่มั่นคง